

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 12Ps/5/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6415211880
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Šalamún
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2017:6415211880.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudcom JUDr. Vladimírom Šalamúnom v právnej veci navrhovateľa: Y. L., W.. XX.XX.XXXX, F. F. Z. XXX/X, XXX XX V., v konaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony Ľ. U., W.. XX.XX.XXXX, zastúpenej ustanoveným opatrovníkom pre konanie: H. L., W.. XX.XX.XXXX, F. F. Z. XXX/X, XXX XX V., za účasti Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom za účasti Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom, o návrhu na obmedzenie spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony, takto

rozhodol:

I. Súd o b m e d z u j e spôsobilosť na právne úkony Ľ. U., rod. L., W.. XX.XX.XXXX, C..Č.. XXXXXX/XXXX, F. R. Q. XXX/XX, XXX XX V. tak, že:

- nie je spôsobilá rozhodovať o to, či potrebuje zdravotnú starostlivosť alebo nie, t.j. nie je spôsobilá robiť právne úkony týkajúce sa poskytovania zdravotnej starostlivosti menovanej vrátane odmietnutia poskytovania zdravotnej starostlivosti, rozhodovania o potrebe zdravotnej starostlivosti a spôsobe, čase a mieste liečby, jej hospitalizácii, rozhodovania o vstupe, umiestnení a výstupe zo zdravotníckeho zariadenia, dania informovaného súhlasu s poskytovaním zdravotnej starostlivosti,
- nie je spôsobilá na právne úkony týkajúce sa poskytovania jej sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb vrátane rozhodovania o vstupe, umiestnení a výstupe zo zariadenia, v ktorom je alebo bude v budúcnosti umiestnený,
- nie je spôsobilá nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažovať,
- nie je spôsobilá spísať závet,
- nie je spôsobilá na právne úkony týkajúce sa prijímania, nadobúdania a nakladania s finančnými prostriedkami presahujúcimi 100,00 € mesačne,
- nie je spôsobilá hospodáriť s finančnou hotovosťou nad sumu 100,00 € mesačne,
- nie je spôsobilá na preberanie invalidného dôchodku, peňažných dávok zo sociálneho poistenia, štátnych sociálnych dávok resp. iných dávok a dôchodkov,
- nie je spôsobilá na disponovanie a nakladanie s účtami a vkladmi v banke,
- nie je spôsobilá uzatvárať akékoľvek finančné zmluvy, zmluvy o úvere, zmluvy o pôžičke a ani iné zmluvy s právnickými a fyzickými osobami,
- nie je spôsobilá byť ručiteľom iným osobám,
- nie je spôsobilá samostatne konať pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy okrem prípadov, keď zákon vyslovene stanovuje, že je účastníkom konania osoba, ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená.

II. Súd u s t a n o v u j e Ľ. U., C.. L., nar. XX.XX.XXXX, opatrovníka: Y. L., W.. XX.XX.XXXX, F. F. Z. XXX/X, V..

Opatrovník je o p r á v n e n ý Ľ. U. zastupovať pri právnych úkonoch, na ktoré bola jej spôsobilosť na právne úkony obmedzená, tak aby neutrpela žiadnu ujmu na svojich právach. Úkony presahujúce rámec bežnej veci po dohode o schválení súdom.

Opatrovník je p o v i n ů hájiť práva a záujmy menovanej, dbať na pokyny súdu a vždy k. 15.04. a k 15.10. každého kalendárneho roka predkladať súdu správy o Ľ. U..

III. Súd znalcovi Y.. T. U., W.. XX. XX. XXXX, s miestom výkonu činnosti v Psychiatrickej nemocnici prof. Matulaya, ČSA 234/139, 967 01 Kremnica p r i z n á v a znalečné za znalecký posudok č. 30/2016 vo výške 373,20 €.

IV. Súd u p r a v u j e účtovníčku tunajšieho súdu, aby znalcovi Y.. T. U., W.. XX. XX. XXXX, vyplatila znalečné za podaný znalecký posudok č. 30/2016 vo výške 373,20 Eur z rozpočtových prostriedkov tunajšieho súdu na účet znalca vedený vo U. Ú. F. E..L., Č.. Ú.: L. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX variabilný symbol: XX/XXXX, konštantný symbol: XXXX.

V. Súd znalcovi Y.. M. Ď., W.. XX. XX. XXXX, s miestom výkonu činnosti v Psychiatrickej nemocnici prof. Matulaya, ČSA 234/139, 967 01 Kremnica p r i z n á v a znalečné za podaný znalecký posudok č. 55/2017 vo výške 574,00 €.

IV. Súd u p r a v u j e účtovníčku tunajšieho súdu, aby znalcovi Y.. M. Ď., W.. XX. XX. XXXX, vyplatila znalečné za podaný znalecký posudok č. 55/2017 vo výške 574,00 € z rozpočtových prostriedkov tunajšieho súdu na účet znalca vedený vo Č. E..L., Č.. Ú.: L. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX variabilný symbol: XX/XXXX, konštantný symbol: XXXX.

VI. Súd znalcovi Y.. M. Ď., W.. XX. XX. XXXX, bytom V.C. XXX/XX, XXX XX V., p r i z n á v a náhradu účelne vynaložených hotových, preukázaných a uplatnených výdavkov znalca spojených s jeho výsluchom na súdnom pojednávaní vo výške 100 %.

VII. Štátu sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a.

VIII. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Dňa 27.10.2015 navrhovateľka podala návrh na pozbavenie jej dcéry Ľ. U., W.. XX.XX.XXXX spôsobilosti na právne úkony. Svoj návrh odôvodnila tým, že sa u jej dcéry v priebehu posledných rokoch stále viac prejavujú príznaky duševnej choroby, ktorá jej bola diagnostikovaná už v roku 2009. Opakovane bola liečená psychiatrických nemocniciach ako i v čase podania návrhu bola hospitalizovaná v psychiatrickej nemocnici v Kremnici. Dňa 28.02.2012 bola posudkovým lekárom uznaná invalidnou ale poberateľom invalidného dôchodku je až od 07.08.2013 z dôvodu podania žiadosti o späťvzatie podanej žiadosti o plný invalidný dôchodok, nakoľko dcéra podala túto žiadosť z dôvodu, že zdravá nebude okrádať štát. Dcéra Ľ. má splácať hypotéku na byt, nájomné a ďalšie náležitosti potrebné k bežnému chodu domácnosti čo nevykonáva, z jej pohľadu má všetko uhradené. Peniaze pred hospitalizáciou používala i na kúpu alkoholu, ktorý konzumovala. Navrhovateľka s manželom ručí dcére na byt vlastným domom, čo je pre nich ďalšia veľká neistota a opakovane museli uhrádzať nedoplatky. Zdravotný stav dcéry Ľ. pôsobí na jej detí predovšetkým na syna S. a Y. deprimujúco, vyvolával u nich strach, výrazne narušený nočný kľud. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a zdravotný stav dcéry navrhovala, aby bola jej dcéra pozbavená spôsobilosti na právnomu úkony a súhlasila by bola ustanovená za jej opatrovníka.

2. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 12Ps/5/2015-6 zo dňa 02.11.2015 súd ustanovil Ľ. U., W.. XX.XX.XXXX opatrovníka pre konanie v osobe H. L., W.. XX.XX.XXXX, bytom F. Z. XXX/X, V., a to do právoplatného skončenia konania o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony.

3. V zmysle Lekárskej prepúšťacej správy Psychiatrickej nemocnice Prof. Matulaya, Kremnica zo dňa 10.11.2015 Ľ. U. trpí diagnózou Schizofaktívna porucha F 25.9 a abnormálne štrukturovaná osobnosť F 60.9. V zmysle záveru psychologického vyšetrenia je u nej kontakt s realitou narušený pod vplyvom porúch v oblasti testovania reality a porúch myslenia. Prejavili sa významnejšie poruchy v oblasti emotivity - emočná labilita, konštrikcia emócií, zvýšená emočná dráždivosť, nepriľiehavosť emočných reakcií. Prejavilo sa aj paranoidné nastavenie voči okoliu.

4. Zo záverov znaleckého posudku č. 30/2016 o duševnom stave Ľ. U. vypracovaného dňa 13.10.2016 znalcom Y.. T. U. vyplýva, že Ľ. U. trpí a bude trpieť procesuálnym ochorením s psychotickými

dekompenzáciami. Typickú závislosť na alkohole či iných psychoaktívnych látkach nepotvrdil. Menovaná dokáže hlavne v obdobiach dekompenzácie ovládať svoje konanie podstatne znížené, vtedy aj chápe jeho význam podstatne zníženie. Navrhoval čiastočne obmedziť menovanú spôsobilosť na právne úkony v dvoch smeroch: nie je spôsobilá samostatne rozhodovať o tom, či potrebuje zdravotnú starostlivosť alebo nie, nie je spôsobilá samostatnej starostlivosti o nepľnoleté vlastné či cudzie deti. Na iné právne úkony nenavrhol obmedziť spôsobilosť. Úplná úzdrava je nepravdepodobná, zlepšenie dosiahnuté ústavným psychiatrickým liečením nie je úplnou úzdravou. Akákoľvek emočne intenzívnejšia situácia môže vyvolať zhoršenie stavu, takou je aj výsluch v predmetnej veci, preto toho neodporúčal.

5. Navrhovateľka a procesný opatrovník vo svojom vyjadrení k znaleckému posudku zo dňa 08.11.2016 viedli, že sa s ním nestotožnili dôvodu, že L. U. opakovane po preliečení a prepustení z nútenej hospitalizácie ignoruje predpísanú medikamentnú liečbu, neužíva lieky a požíva alkoholické nápoje. Najbližšiu rodinu ignoruje, v prípade akejkoľvek pomoci ich vulgárne slovne napáda a vyhýba sa im. Dňa 25.10.2016 sa matke vyhrážala, že ju aj s otca zabije a fyzicky napadla štrnásťročnú neter, bratovu dcéru. Dňa 26.10.2016 bola k nej privolaná rýchlá na záchranú službu a za prítomnosti štátnej polície bola prevezená do Psychiatrickej nemocnice Prof. Matulaya v Kremnici. Každodenné chápanie bežných povinností L. U. k chodu domácnosti je neznáme. Finančné prostriedky vyberá z účtov a nekontrolovane mŕňa na neznáme účely, čo má za následok supľovanie všetkých nákladov na domácnosť rodičmi a súrodencami. Jej stav sa pomaly zhoršuje a intervaly liečenia hospitalizáciou sa skracujú.

6. Sudca uskutočnil vzhľadnutie L. U. dňa 10.10.2017 v Psychiatrickej nemocnici Prof. Matulaya, Kremnica.

7. Súdne pojednávanie sa dňa 02.03.2017 konalo v neprítomnosti L. U.. Y.. T. U. na pojednávaní uviedol, že L. U. je v evidencii Psychiatrickej nemocnice Kremnica od r. 2010, pričom za posledné dva roky sa výrazne zvýšila frekvencia hospitalizácií. Tým najrizikovejším faktorom u nej je to, že nevníma svoj stav ako chorobný a že sa potom prejavuje aj agresívnymi činmi, konaniami, verbalizáciou, agresívnejšou a až fyzickou agresivitou. Od začiatku je vedená ako schizofrénia. Psychológ, ktorý robil podrobné hĺbkové vyšetrenie v r. 2010 už vtedy označil, že je dosť významne narušený kontakt s realitou. Preto vo svojich záveroch uviedol, že nie je spôsobilá rozhodovať o tom, či potrebuje zdravotnú starostlivosť, nie je spôsobilá rozhodovať o mieste svojho pobytu, teda išlo hlavne o pobyt v nemocnici a pobyt eventuálne v sociálnom ústave. Doplnil by to, že nie je spôsobilá samostatne komunikovať s inštitúciami a úradmi. Je tam dosť vysoké riziko toho, že v prípade, že by si zobrala nejaké ďalšie pôžičky tieto premrhá a nebude ich vedieť splácať, čo je v súčasnej situácii ako veľmi dôležité. Takže nie je spôsobilá narábať s majetkom a financiami, okrem tej sumy, ktorú zákon určuje, ako nutné vreckové. Ďalej upresnil, že L. U. nie je spôsobilá rozhodovať o tom, či potrebuje zdravotnú starostlivosť, alebo nie, nie je spôsobilá robiť právne úkony týkajúce sa poskytovania zdravotnej starostlivosti menovanej, vrátane odmietnutia poskytnutia zdravotnej starostlivosti, rozhodovanie o potrebe zdravotnej starostlivosti o spôsobe, mieste a čase liečby, jej hospitalizácie, rozhodovanie o vstupe, umiestnení, výstupe zo zdravotníckeho zariadenia a dania informovaného súhlasu s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Ďalej nie je spôsobilá samostatnej starostlivosti o nepľnoleté, vlastné, či cudzie deti, nie je spôsobilá nakladať z hnutelným a nehnuteľným majetkom, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažovať, nie je spôsobilá spísať závet, nie je spôsobilá hospodáriť s hotovosťou nad rámec zákonného vreckového max. však vo výške 100,00 € mesačne. Nie je spôsobilá na preberanie dôchodku, peňažných dávok zo sociálneho poistenia a štátnych sociálnych dávok, nie je spôsobilá disponovaním s účtom v banke, nie je spôsobilá uzatvárať akékoľvek zmluvy, úverové zmluvy, pôžičky, iné zmluvy s právnickými a fyzickými osobami, ani byť ručiteľom iným osobám. Nie je spôsobilá konať pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy a finančnými inštitúciami. Nie je schopná výkonu volebného práva, nie je spôsobilá na právne úkony týkajúce sa sociálnych služieb menovanej vrátane rozhodovania o vstupe umiestnení a výstupe zo zariadenia, v ktorom je, alebo v ktorom bude v budúcnosti umiestnená. Nie je spôsobilá ani uzavrieť pracovnú zmluvu, pretože si nevie uvedomiť dosah takýchto svojich úkonov. A keby si ju aj náhodou uvedomila, tak nevie dodržať potom záväzky, ktoré na seba preberie.

8. Okresný súd však lustráciou v Zozname súdnych znalcov zistil, že Y.. T. U. bol vyčiarknutý zo zoznam znalcov dňa 31.12.2016. Keďže je súd v konaní o spôsobilosti na právne úkony povinný vyslychnúť znalca a Y.. T. U. na pojednávaní dňa 02.03.2017 pri svojom výsluchu uviedol ďalší výpočet právnych úkonov, na ktoré nie je L. U. spôsobilá, okrem tých, ktoré boli uvedené v znaleckom posudku č. 30/2016, súd uznesením č.k. 12Ps/5/2015-81 zo dňa 31. 03. 2017 súd nariadil nové znalecké dokazovanie a do konania pribral Y.. M. Ď. - znalca z odboru: Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie: Psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria) a Sexuológia s miestom výkonu činnosti v Psychiatrickej nemocnici prof. Matulaya, ČSA 234/139, 967 01 Kremnica.

9. Zo záverov znaleckého posudku č. 55/2017 o duševnom stave L. U. vypracovaného dňa 06.06.2017 znalcom Y. M. Ď., vyplýva, že L. U. trpí vážnou duševnou chorobou trvalého charakteru. Ide konkrétne o paranoidnú schizofréniu. Neboli zistené známky alkoholizmu ani drogovej závislosti. Ide o ochorenie trvalého charakteru s epizódami výrazného zhoršenia zdravotného stavu, ktoré sa striedajú s menej výraznými symptómami. V štádiu keď je ochorenie recidíve, menovaná nie je schopná ovládať svoje konanie ani rozpoznávať nebezpečnosť svojho konania. Menovanú navrhuje pozbaviť majetkových úkonov, manipulovania s financiami, v prípade nutnosti hospitalizácie rozhodovať o dobrovoľnosti hospitalizácie. Nie je schopná komunikovať samostatne s inštitúciami a úradmi. Nie je spôsobilá k preberaniu dôchodku, peňažných dávok zo sociálneho poistenia, nie je schopná disponovať s účtom v banke. Je spôsobilá manipulovať s financiami do výšky vreckového maximálne 100,00 €. Menovaná trpí vážnym duševným ochorením, ktoré je trvalého charakteru, liekmi sa dá ovplyvniť, ale je nevyliciteľné. Po každej hospitalizácii sa stav čiastočne upraví, avšak väčšinou po krátkej dobe znova dochádza k recidíve.

10. V zmysle výpisu z registra trestov zo dňa 02.03.2017 navrhovateľky Y. L., W.. XX.XX.XXXX, táto nemá záznam v registri trestov Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. V zmysle lekárskej správy zo dňa 02.03.2017 navrhovateľka Y. L., W.. XX.XX.XXXX, je zdravotne spôsobilá vykonávať funkciu opatrovateľky.

11. Súdne pojednávanie sa dňa 12.10.2017 konalo v neprítomnosti L. U.. Y. M. Ď. na pojednávaní uviedol, že po štúdiu spisovného materiálu, zdravotnej dokumentácie, čítaním psychiatrických chorobopisov PN Kremnica a po klinickom psychiatrickom vyšetrení L. U., dospel k záveru, že menovaná trpí vážnou duševnou chorobou. Ide o paranoidnú schizofréniu, ktorá v plnom rozsahu ovplyvňuje jej psychické funkcie. Pokiaľ ide o spôsobilosť na právne úkony menovanú navrhol pozbaviť majetkových úkonov, manipulovať s financiami. V prípade nutnosti hospitalizácie rozhodovať o dobrovoľnosti hospitalizácie, nie je schopná komunikovať so samotnými inštitúciami a úradmi, nie je spôsobilá preberanie dôchodku, peňažných dávok zo Sociálneho poistenia a nie je schopná disponovať účtom banky. Navrhoval u menovanej, aby mohla mať vreckové, teda manipulovať s financiami do výšky 100,00 € mesačne. Prítomná prokurátorka okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom v záverečnej reči uviedla, že má za to, že sú splnené podmienky na to, aby bola L. U. obmedzená spôsobilosti na právne úkony. Čo sa týka teda tej obmedzenosti na právne úkony mám za to, že táto nie je spôsobilá nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, zaťažovať ho, preberať dôchodok, príp. iné dávky finančnej hotovosti, hospodáriť s financiami do výšky ako uviedol znalec 100,00 €, uzatvárať zmluvy úverové, pôžičky a vykonávať teda aj inak zaťažovať svoj majetok. Taktiež nie je spôsobilá konať so štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy a finančnými inštitúciami, nakladať so svojim účtom a rozhodovať o svojej zdravotnej starostlivosti a príp. sociálnej starostlivosti. Pokiaľ ide o to, kto by mal byť opatrovníkom ustanoveným L. U. mala za to, že osoba jej matky p. Y. L. je osobou spôsobilou na to, aby túto funkciu vykonávala. Ako sama uviedla po psychickej a aj po zdravotnej stránke túto funkciu bude schopná zastávať, je to preukázané aj písomnosťami v súdnom spise a to potvrdením o jej zdravotnej spôsobilosti a jej morálna bezúhonnosť je preukázaná odpisom z registra trestov. Preto navrhla obmedziť L. U. spôsobilosti na právne úkony a za opatrovníka jej ustanoviť p. Y. L..

12. Súd vykonal dokazovanie oboznámením obsahu súdneho spisu a to návrhu na začatie konania podaným dňa 27.10.2015, Dodatkom k podaniu zo dňa 30.10.2015, zo dňa 17.05.2016, zo dňa 03.06.2016 a zo dňa 14.03.2017, Dotazníkom vyplneným Mestským úradom v Kremnici dňa 05.11.2015, rodným listom L. U., Lekárskou prepúšťacou správou Psychiatrickej nemocnice Prof. Matulaya, Kremnica zo dňa 10.11.2015, Potvrdením o invalidite a miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zo dňa 01.10.2015, potvrdením Sociálnej poisťovne o výške invalidného dôchodku L. U., znaleckým posudkom č. 30/2016, vyjadrením navrhovateľky a opatrovníka k znaleckému posudku zo dňa 08.11.2016, odpoveďami na lustráciu účastníkov konania v registri obyvateľov, znaleckým posudkom č. 55/2017, vyjadrením okresnej prokuratúry k znaleckému posudku zo dňa 14.06.2017, vyjadrením navrhovateľky a opatrovníka k znaleckému posudku zo dňa 21.06.2017, výpisom z registra trestov zo dňa 02.03.2017 navrhovateľky, lekárskou správou zo dňa 02.03.2017 o spôsobilosti navrhovateľky vykonávať funkciu opatrovníka a výsluchom Y. T. U. a Y. M. Ď..

13. Podľa § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopný robiť právne úkony, súd ho pozbaví spôsobilosti na právne úkony. Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

14. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že L. U. pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, je schopná robiť len niektoré právne úkony. To, či osoba trpí duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodnou a či v jej dôsledku je takáto osoba schopná robiť niektoré právne úkony, je otázkou odbornou, ktorú súd nemôže posúdiť, ale spadá do kompetencie súdneho znalca z odporu zdravotníctvo a farmácie, odvetvie psychiatria, a preto súd do konania pribral súdnych znalcov Y. T. U. a Y. M. Ď.. Obidvaja vo svojich znaleckých posudkoch potvrdili že L. U. trpí vážnou duševnou chorobou trvalého charakteru (procesuálnym ochorením s psychotickými dekompenzáciám, paranoidnou schizofréniou). Ide o ochorenie trvalého charakteru s epizódami výrazného zhoršenia zdravotného stavu, ktoré sa striedajú s menej výraznými symptómami. Jedná sa o vážne duševné ochorenie, ktoré je trvalého charakteru, liekmi sa dá ovplyvniť, ale je nevyliciteľné. Úplná úzdrava je nepravdepodobná. Nakoľko L. U. má významne narušený kontakt s realitou a nie je schopná ovládať svoje konanie ani rozpoznávať nebezpečnosť svojho konania, obidvaja súdni znalci navrhli čiastočne obmedziť jej spôsobilosť na právne úkony. Civilný mimosporový poriadok v konaní o spôsobilosti na právne úkony upravuje rozhodnutie súdu o obmedzení spôsobilosti úkony ale nepredpokladá už možnosť úplného pozbavenia spôsobilosti na právne úkony. Vzhľadom k tomu, že súd mal preukázané dôvody na obmedzenie spôsobilosti L. U. na právne úkony vo výroku tohto rozhodnutia stanovil rozsah obmedzenia jej spôsobilosti na právne úkony.

15. Podľa § 26 Občianskeho zákonníka, pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za nich ich zákonní zástupcovia.

Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorého súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

16. Konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka. Osobám, ktoré vôbec nie sú v plnom rozsahu spôsobilé na právne úkony zákon poskytuje ochranu. Za fyzické osoby, ktoré nie sú spôsobilé na právne úkony v plnom rozsahu, konajú v ich mene zákonní zástupcovia, a to v medziach a rozsahu, v ktorých ich chránencom chýba spôsobilosť na právne úkony. Ak bola spôsobilosť fyzickej osoby na právne úkony bola obmedzená, jej zákonným zástupcom je súdom ustanovený opatrovník, ktorým má byť predovšetkým príbuzný alebo iná vhodná osoba. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľka Y. L., ktorá je matkou L. U., je už oboznámená s celou situáciou, dlhodobo rieši záležitosti svojej dcéry a vie kedy treba čo zaplatiť a čo urobiť, súd ju určil za opatrovníčku L. U.. Y. L. v konaní preukázala, že je po zdravotnej stránke schopná funkciu opatrovníka zastávať a jej morálna bezúhonnosť je preukázaná odpisom z registra trestov. Ako ustanovený opatrovník je oprávnená L. U. zastupovať pri právnych úkonoch, na ktoré bola jej spôsobilosť na právne úkony obmedzená, tak, aby neutrpela žiadnu ujmu na svojich právach. Úkony presahujúce rámec bežnej veci podliehajú schváleniu súdom. Ako opatrovník je povinná hájiť práva a záujmy L. U., dbať na pokyny súdu a vždy k. 15.04. a k 15.10. každého kalendárneho roku predkladať súdu správy o L.G. U..

17. Podľa § 244 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, súd v konaní ustanoví a vyslúchne znalca.

Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, znalec vykonáva svoju činnosť pre zadávateľa za odmenu, náhradu hotových výdavkov a náhradu za stratu času (ďalej len "znalečné"); ak je zadávateľov viac, zodpovedajú za zaplatenie znalečného spoločne a nerozdielne.

Podľa § 258 ods. 2 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, náhradu účelne vynaložených hotových, preukázaných a uplatnených výdavkov súd prizná aj znalcom, ak bol vyslúchnutý podľa § 208 ods. 3..

Podľa § 251 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, trovy dôkazov platí štát.

Podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. Keďže súdni znalci znalecké posudky podali riadne a včas, dostavili sa na predvolanie súdu na súdne pojednávania a vyúčtovanie znalečného bolo v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 491/2004 Z.z., o odmenách, náhradách výdavkov a náhradách za stratu času pre znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, súd znalcom Y. T. U., priznal znalečné za znalecký posudok č. 30/2016 vo výške 373,20 € a znalcom Y. M. Ď., znalečné za podaný znalecký posudok č. 55/2017 vo výške 574,00 € a náhradu účelne vynaložených hotových, preukázaných a uplatnených výdavkov

znalca spojených s jeho výsluchom na súdnom pojednávaní vo výške 100 %. Nakoľko trovy konania o spôsobilosti na právne úkony platí štát súd súčasne upravil účtovníčku tunajšieho súdu, aby znalečné a náhradu účelne vynaložených hotových, preukázaných a uplatnených výdavkov znalca spojených s jeho výsluchom na súdnom pojednávaní vyplatila z rozpočtových prostriedkov tunajšieho súdu na účet znalca. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie. Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 Exekučného poriadku) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 Exekučného poriadku).